

Unge selvskadende adfærd

Af akademisk medarbejder, cand.comm. Lone Rask

Der findes ikke et opdateret register over unges selvskadende adfærd i Danmark. På den baggrund har Center for Selvmordsforskning indledt forskningsprojektet "Undersøgelse af unges selvskadende adfærd". Hensigten er at skabe en sammenhæng mellem ny viden og centrets tidligere forskning og registre for derved at sikre et solidt forskningsbaseret udgangspunkt for bedre forebyggelse.

Center for Selvmordsforskning arbejder på, at dokumentation af unges selvskadende adfærd bliver en fast del af centrets aktiviteter. Det er planen, at det skal resultere i et ungdomsbarometer, der til enhver tid kan give et fingerpeg om udviklingstendenser i selvskadende adfærd blandt unge på landsplan. Centret har i forvejen ansvaret for Register for Selvmordsforsøg og Register for Selvmord.

Samarbejde med skoler

Data skal i første omgang indhentes via elektroniske spørgeskemaer rettet mod unge i alderen 13-19 år. Da de fleste går i skole, vil især folkeskoler og et bredt udsnit af andre uddannelsessteder løbende blive inviteret til at deltage i undersøgelsen, men også udsatte grupper uden for uddannelsessystemet vil blive inkorporeret i undersøgelsen. De unge er sikret anonymitet, inden de besvarer spørgeskemaet.

Når Center for Selvmordsforskning har bearbejdet data, får de deltagende skoler en oversigt over, hvor mange procent af de deltagende elever, der

- er sårbare
- har tanker om at skade sig selv
- har skadet sig selv.

I 2011 er der taget kontakt til et stort antal skoler med elever fra 13 år og opefter. En del af skolerne har allerede sagt ja til at deltage. Resten af landets skoler kontaktes løbende.

Medicinforgiftninger

Medierne rettede i foråret 2009 fokus mod håndkøbsmedicin i forbindelse med selvmordsforsøg blandt børn og unge. Efterfølgende fulgte en debat om unge pigers mistrivsel og selvskadende adfærd, samt hvilke forhold der kunne bidrage til at forebygge selvskade og selvmordsforsøg blandt unge.

En ny lovgivning fra marts 2011 betyder, at unge under 18 år nu kun må købe smertestillende medicin på apoteket, og kun hvis de har en recept fra deres læge.

På den baggrund er der i den nuværende udgave af spørgeskemaet særligt fokus på medicinforgiftninger. Det forventes, at undersøgelsen blandt andet kan kaste lys over, hvorvidt der er forskel i antallet og arten af forgiftninger efter den nye lovgivnings ikrafttræden.

Medier og Facebook

Medier, herunder sociale medier som især Facebook, spiller en hidtil uset rolle i unges liv. Samlet set bruger de unge rigtig meget tid på nettet. Hvilken betydning har det i forhold til selvskadende adfærd?

Bruger de unge chatrooms, blogs eller lignende, der har til formål at forebygge selvskade? Eller læser de sider, der opfordrer til eller informerer om, hvordan man skader sig selv eller tager sit eget liv? I det nuværende spørgeskema er der en lang række spørgsmål om disse emner og om Facebook.

Projektet Undersøgelse af unges selvskadende adfærd er finansieret af Social- og Integrationsministeriet. Yderligere information fås hos centerleder Lilian Zøllner, tlf. 66 13 88 11, e-mail: lz@cfsmail.dk

FAKTA

Ved selvskade forstås der i denne sammenhæng både selvmordsforsøg samt vanemæssig selvskadende adfærd, som fx cutting.

For første gang nogensinde inviteres samtlige landets folkeskoler med ældre elever til at deltage i en undersøgelse af unges selvskadende adfærd.

TIDLIGERE FORSKNING

SAYLE – Saving Young Lives Everywhere

Undersøgelsen er baseret på 3.819 unge i de gymnasiale uddannelser i Region Syddanmark 2007-2008.

- 12% af de unge er sårbare. (16,9% af pigerne og 5,8% af drengene).
- 12,8% har alvorligt overvejet at skade sig selv inden for det sidste år. (17,5% af pigerne og 6,9% af drengene).
- 12,7% har skadet sig selv en eller flere gange inden for det sidste år. (19,3% af pigerne og 4,4% af drengene).
- At kunne regne med familien og at betyde meget for familien er de vigtigste beskyttende faktorer mod selvskade.
- Næsten lige så beskyttende mod selvskade er, at de unge kan regne med lærerne.

Sårbarhed og (mis)trivsel blandt unge – i Folkeskolens ældste klasser

Følgende tal er baseret på den seneste spørgeskemaundersøgelse i folkeskolens ældste klasser i skoleåret 2006-2007. I alt deltog 3.275 unge.

- 23,2% af de unge er sårbare. (33,3% af pigerne og 12,8% af drengene).
- 17,4% har haft tanker om selvskade inden for det sidste år. (25,1% af pigerne og 9,4% af drengene).
- 13,6% har skadet sig selv. (22,1% af pigerne og 4,8% af drengene).
- Pigerne har i modsætning til drengene mere end én selvskadende handling.

Selvmondsadfærd blandt etniske minoriteter i Danmark – et pilotprojekt

Undersøgelsen er baseret på 349 unge folkeskole-, gymnasie- og erhvervsuddannelseselever samt 1.384 elever fra de gymnasiale uddannelser.

- 12,1% af de unge er sårbare. Heraf signifikant flest piger.
- 15,3% - eller mere end hver syvende elev - har inden for det sidste år alvorligt overvejet at skade sig selv.
- 14,3% har skadet sig selv en eller flere gange inden for det sidste år.
- Sammenlignet med sårbare vesterlændinge angiver sårbare indvandrere fra ikke-vestlige lande i højere grad, at de har problemer med venner/skolekammerater/kolleger og ensomhed, mens færre angiver, at de har personlige problemer.

Du kan læse mere om undersøgelseerne i rapporten "Unge selvskadestanker og selvmondsadfærd" (2009) og om det nuværende forskningsprojekt "Undersøgelse af unges selvskadende adfærd" på <http://www.selvmondsforskning.dk/>

Center for Selvmordsforskning varetager forskning i selvmondsadfærd, registrering af selvmondsforsøg og vidensformidling. Centret er en selvejende institution under Social- og Integrationsministeriet.